

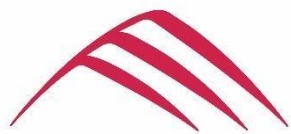
Y Coleg **The College**
Merthyr Tudful **Merthyr Tydfil**

Y Coleg Merthyr Tudful

Adroddiad Y Gymraeg 2020/2021

Cyflwynwyd i Fwrdd y Cyfarwyddwyr

Mehefin 2021

Coleg Merthyr Tudful

Adroddiad blynyddol ar weithgarwch iaith Gymraeg a datblygiadau dwyieithog yn 2020-2021

Gofynnir i'r bwrdd nodi'r cynnydd a'r datblygiad yn erbyn blaenoriaethau iaith Gymraeg y coleg ar gyfer 2020-2021

Blaenoriaeth 1 - Gwella a hyrwyddo cyfleoedd i ddysgwyr ddatblygu eu Sgiliau Cymraeg a darparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymraeg eu hiaith gynnal eu Cymraeg.

Gwnaeth y coleg gais llwyddiannus am gyllid grant o £25,000 gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, a derbyniodd, i benodi Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog llawn amser i weithio o fewn yr is-adran Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae'r Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog wedi gallu cefnogi tiwtoriaid cwrs i godi ymwybyddiaeth o sgiliau iaith Gymraeg yn y sector Gwasanaethau Cyhoeddus a chymorth mewn ysgrifennu academaidd yn ddwyieithog a thrwy gyfrwng y Gymraeg. Mae hyn wedi cynnwys cyfieithu a gweithio gyda dysgwyr i ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r derminoleg Gymraeg allweddol yn y sector Gwasanaethau Cyhoeddus, gan eu cefnogi i gwblhau modiwlau ac aseiniadau drwy gyfrwng y Gymraeg a hefyd eu cefnogi i ddysgu a deall sut mae'r Gymraeg yn cael ei defnyddio a'i hangen ar draws sefydliadau allweddol o fewn y sector Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae'r Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog hefyd wedi gweithio gyda staff o fewn yr is-adran i'w cefnogi i gwblhau'r cynllun Cymraeg Gwaith a chyrsgiau Cymraeg yn y Gweithle ar-lein fel rhan o'u DPP. Mae hyn wedi helpu i ddatblygu amgylchedd gwirioneddol ddwyieithog ar draws yr adran. Yn ystod y cyfyngiadau symud, parhaodd yr holl gymorth a gwersi cyfrwng Cymraeg i gael eu cyflwyno ar-lein ac roedd ymgysylltiad dysgwyr yn rhagorol.

Mae'r dysgwyr sy'n astudio Gwasanaethau Cyhoeddus wedi addasu'n naturiol i gael Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog yn yr adran a dysgu'n ddwyieithog. Mae'r effaith wedi bod yn fuddiol iawn. Maent bellach yn cydnabod ac yn deall pwysigrwydd gallu siarad a deall Cymraeg o fewn y Sector Cyhoeddus a hefyd sut y bydd y sgiliau hyn yn fanteisiol i gefnogi eu cyfleoedd gyrfa a chyflogaeth yn y dyfodol. Mae'r holl ddata mewn perthynas â'r ddarpariaeth hon wedi'i fewnforio i'r LLWR i ddangos gweithgarwch iaith Gymraeg yn y coleg.

Mae'r diddordeb gan ddysgwyr Cymraeg eu hiaith ar gyfer y cwrs wedi tyfu dros y flwyddyn ddiwethaf, gyda phoblogrwydd y cwrs hefyd yn cynyddu yng ngoleuni'r pandemig presennol a'r ffordd gadarnhaol y tynnwyd sylw at rôl Gwasanaethau Cyhoeddus. Yng ngoleuni hyn, mae'r coleg bellach wedi gwneud cais am £25,000 arall gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol i barhau â rôl y Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog am flwyddyn academaidd arall.

Yn dilyn llwyddiant y fenter Gwasanaethau Cyhoeddus, gwnaeth y coleg gais llwyddiannus, a dyfarnwyd £25,000 arall iddo gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol i benodi Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog yn yr is-adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Mae'r swydd hon allan i'w hysbysebu ar hyn o bryd gyda dyddiad cau o ddydd^{Gwener} 21 Mai 2021.

Cafodd cais am £25,000 arall i benodi Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog yn ardal Gofal Plant ei gyflwyno wedyn i Goleg Cymraeg Cenedlaethol ar 18^{Mai} ac rydym yn aros am adborth ar y cais hwn.

Dewiswyd y meysydd hyn gan eu bod yn un o dri maes blaenoriaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu'r Gymraeg ac maent hefyd yn feysydd lle mae'r coleg wedi gweld mwy o geisiadau a galw dros y ddwy flynedd ddiwethaf.

Gwnaed cais am £10,000 arall i ddatblygu'r adran Safon Uwch Gymraeg i ddechrau gweithredu Cymraeg Iaith Gyntaf Safon Uwch. Mae'r cais hwn wedi'i seilio ar y galw gan ddysgwyr sy'n symud ymlaen i goleg o'r ysgol cyfrwng Cymraeg leol.

Pan fydd cyllid pellach ar gael, gweledigaeth hirdymor y coleg yw penodi Cynorthwy-ydd Cymorth Dwyieithog ar gyfer pob ardal coleg. Bydd hyn yn ei dro yn cefnogi Cynllun Strategol Addysg Gymraeg hirdymor awdurdod lleol Merthyr Tudful a gweledigaeth 10 mlynedd.

Ym mis Medi 2020, cyflwynodd y coleg gwrs un modiwl CBAC Iaith ar Waith (Cymraeg yn y Gwaith) i'r cwricwlwm ar draws ystod o feysydd galwedigaethol. Cafodd hyn ei gyflwyno'n wythnosol yn gyntaf yn yr ystafell ddosbarth ac yna ar-lein oherwydd y cyfyngiadau COVID a weithredwyd.

Roedd llawer o fyfyrwyr o'r weld y newid hwn yn heriol oherwydd llawer o ffactorau gan gynnwys materion technegol a chymhelliant colled ac felly roedd eu presenoldeb yn ysbeidiol. Fodd bynnag, ar ôl dychwelyd i'r ystafell ddosbarth, mae llawer wedi adennill eu momentwm ac maent bellach yn parhau.

Hyd yma, mae cyfanswm o 76 o fyfyrwyr wedi astudio cwrs Iaith ar Waith CBAC gan gynnwys 8 ar lefel uwch.

Yn ogystal â chwrs Iaith ar Waith CBAC, roedd yn ofynnol i bob myfyriwr gofrestru ar gyfer cyrsiau Cymraeg Gwaith (Cymraeg Gwaith) ar-lein a ddarperir gan y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Mae angen cyfanswm o 10 awr o hunanarfarnu sy'n cynnwys 2 gwrs a hyd yma mae 38 o fyfyrwyr wedi darparu tystiolaeth o gwblhau.

Ar hyn o bryd, mae nifer fach o ddysgwyr wedi cwblhau tystysgrif her sgiliau Bagloriaeth Cymru yn llwyddiannus drwy gyfrwng y Gymraeg.

Wrth symud ymlaen, mae'r coleg ar hyn o bryd yn gweithio ochr yn ochr â cholegau AB eraill er mwyn nodi a datblygu darpariaeth amgen i Iaith ar Waith a fydd yn darparu llwybr mwy priodol a pherthnasol i ddysgwyr ar draws pob maes galwedigaethol.

Blaenoriaeth 2 - Rhoi cyfleoedd i'r holl staff ddatblygu eu sgiliau Cymraeg a chynyddu nifer y staff yn y coleg sy'n gallu ac yn gymwys i gynorthwyo gydag addysgu, dysgu ac asesu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r coleg wedi gweithio gyda Cholegau Cymru i gyflwyno cynllun Addysg Bellach Cymraeg Gwaith i staff ac mae wrth ei fodd bod y cynllun hwn bellach wedi'i ymestyn am flwyddyn arall.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae ymgysylltiad staff wedi gostwng ychydig gan fod rhai aelodau o staff yn ei chael hi'n anodd ymgysylltu â'r cynllun ar-lein. O'r 22 aelod cychwynnol o staff sy'n ymuno â'r cynllun, mae 18 bellach wedi cwblhau'n llwyddiannus.

Mae dyfalbarhad ac ymgysylltiad pawb a gwblhaodd yn argoeli'n dda ar gyfer y flwyddyn academaidd nesaf ac yn darparu llwyfan cadarn i dyfu a gwella ymgysylltiad staff â'r Gymraeg.

Blaenoriaeth 3 - Darparu seilwaith cynaliadwy ar gyfer datblygu safonau'r Gymraeg.

Gwnaed cynnydd da o ran cydymffurfio â safonau'r Gymraeg. Hyd yma ni wnaed unrhyw gwynion i'r coleg. Cafwyd cyfarfod dilynol hefyd gyda swyddfa'r Comisiynydd yn nhymor y Gwanwyn a darparwyd adborth cadarnhaol yn ei gyfanrwydd. Yn anffodus, tynnwyd sylw'r coleg (a llawer o golegau a phrifysgolion eraill sy'n defnyddio'r feddalwedd hon) nad yw'r feddalwedd Recite Me ar y wefan yn dderbyniol fel llwyfan ar gyfer cyfieithu'r tudalennau ar y Wefan. Felly, mae gwaith yn cael ei wneud yn awr i sicrhau bod y Wefan yn cael ei chyfieithu'n llawn ac yn ddwyieithog.

Mae'r hyrwyddwr dwyieithog yn parhau i fynychu amrywiaeth o gyfarfodydd rhwydwaith allanol yn rheolaidd, gan gynnwys rhwydwaith Hyrwyddwyr Dwyieithog Colegau Cymru, is-grŵp Safonau Addysg Cymru a Grŵp Llywio Addysg Gymraeg yr awdurdod lleol. Mae'r rhain wedi bod yn ffordd ragorol o nodi a rhannu adnoddau ac arfer gorau ar draws y colegau addysg bellach yng Nghymru, ac maent yn parhau i wneud hynny.

Covid 19 – Mae cyfathrebu â phartneriaethau a chyfarfodydd ar-lein wedi'u trefnu yn cael eu cynnal i barhau i fod yn gysylltiedig, rhannu gwybodaeth a pharhau i fod yn gyson.